

Varernes Egallitet. Hvor fuldstændigt denne opnaaes ved Ulsrød, fremgaaer blandt Andet af de foretagne Krympningsforsøg, der tillige vise, hvor lidet man i denne Henseende kan stole paa de private Fabriker og især paa Straffeanstalterne. I Aaret 1847 fremlagdes fra Straffeanstalten i Kjøbenhavn 541 Stykker, hvoraf antoges 255 Stkr. og tilbagevistes 286 Stkr. eller circa 53 pCt. (Tages det i Betragtning, at nogle af de tilbageviste Stykker have været flere Gange fremlagte, kan Stykkeantallet og Procenterne ansættes noget ringere.) Er dette ikke tilstrækkeligt Bevis?

I October samme Aar erklærede det da-værende Admiraltets-Collegium og Marinen endnu stadigt, og ligeledes senere Finantsministeriet for Gendarmeriets Bedkommende, samt Ministeriet for Slesvig, at de ønskede sig forsynede alene fra Ulsrød, da detses Klæde var meget bedre end Straffeanstalternes, det er end det Bedste af disses Production, nemlig det ved Hallingen antagne.

For at opnaae Egallitet behøves hensigtsmæssige Maskiner og villige, øvede Arbejdere; men ingen af Delene kunne Straffeanstalterne skaffe sig, ikke at tale om, at Spindemaskiner af nyere og bedre Construction, Balkeapparater med tilhørende Bøvegkraft ikke kunne finde Plads i en Straffeanstalt; og en Fabrikation kan ikke, — det staaer vel fast, — deles saaledes mellem Flere, at den One skal fortsætte, det er: tilendebringe den Andens Værk, uden at blive usforholdsmæssig kostbarere og give Anledning til mange Vanstueligheder.

Ved Behandlingen af denne Sag frembyder der sig ganske naturligt det Spørgsmaal, om det er rigtigt, at Straffeanstalterne optræde som Concurrenter i Klædefabrikationen. Alle Commissionens Medlemmer have været enige i, at Tilvirkningen af Klæde hverken i sanitair eller i industriel Henseende er det meest passende Arbejde for Fangerne. Hvorfor vil man da vedblive at forcere denne Production? I Aaret 1850 udgjorde Antallet af samtlige Fanger i Kongerigets Straffeanstalter 1485, og af disse sysselsattes næsten en Trediedeel uden Udgift for Staten. Jeg mener hermed de i Slaverierne værende Fanger, for hvilke der vel i Budgettet findes opført en Udgift af

27,000 Rbd., men som have bestridt et Arbejde, som man efter en lav Beregning ved Slaveriernes Dphør ikke vil faae udført for 35,000 Rbd.

For Tiden vil Straffeanstalternes Besøftning, incl. Hertugdømmernes, som man eventuallter ikke kunde udelukke fra den projecterede Forsyning af Armeen, vel andrage over 2,000 Individer. Sely om nu disse Anstalter kunde fabricere et Militairetatens Fordringer fyldestgjørende Product, hvorimod alle Erfaringer paa det Stærkeste vidne, saa vilde dog denne Fabrikation efter det ovenfor angivne Forbrug, der paa Ulsrøds Fabrik kan udføres med lidet over 100 Arbejdere, langt fra kunne sysselsætte det nævnte Antal Fanger. Hvorfor vil man da ikke alt nu gribe til en anden Virksomhed i Straffeanstalterne? Man har i saa Henseende foreslaaet Tilvirkning af Gulvtæppetoi, hvilket efter Sagkyndiges Mening skal kunne drives med Fordeel, Bomuldstøiers Fabrikation, Strømpewævning, Cigarfabrikation og deslige. Hovedsagen er, at Straffeanstalterne maae og bør indskrænke sig til at levere ordinaire Handelsvarer; paatage sig at producere Varer, til hvilke der stilles særlige Fordringer, navnlig til Egallitet og deslige, kunne de ikke!

Det er en afgjort Sag, at Ulsrød Fabrik ikke kan sælges uden at paaføre Staten Tab; thi denne Entreprise er af saa stor Betydning, at der neppe vil findes mange Lyshavende, ligesom ogsaa Fabrikken, naar den skal drives med Fordeel, ikke vil kunne kjøbes til fuld Værdie, da de forestaaende Forandringer i Toldsatserne for Klæde ville bidrage til at trykke Prisen.

Jeg skal korteligen resumere, hvad jeg har anført, saaledes:

Man stræber efter at bringe Straffeanstalternes Virksomhed til at afgive den størst mulige Fordeel for at formindske Statskassens Tilskud. Dette er ganske i sin Orden; men det er ingen Grund til at gjøre dette paa en anden Deel af Statens, paa Militairetatens, Besøftning; ved i hien Anstalt at forcere en Fabrikation, der ikke kan tilfredsstille Militairetatens Fordringer.

Jeg maa i Henhold til det her Anførte bestemt tilraade, at Ulsrød Fabrik fremdeles